

ČESTIT BOŽIĆ I SRETNA NOVA GODINA

879
JG

listART

LIST UČENIKA I PROFESORA
ŠKOLE LIKOVNIH UMJETNOSTI
SPLIT

BR. 11 PROSINAC 1995. LIST IZLAZI DVA PUTA GODIŠNJE CIJENA 5 KUNA

**ŠKOLA
LIK@VNTH
UMJETNOSTI**

Izdavač: Škola likovnih umjetnosti

Adresa: i tel/faks: Fausta Vrančića 17, Split 021/521-874

Glavna i odgovorna urednica: prof. Vanja Škrabica

Redakcija: Jasmina Beneta (predsjednica), Silvija Siminjati, Veljko Martinović i Tisja Ključović

Odbor lista: profesori: Jasenka Žuveš-Splivalo, Aleksandra Bogavčić i Mladen Bilankov (predsjednik)

Lektorica: prof. Marica Butina

Design i grafička obrada: učenici 4. razreda grafičke u suradnji s prof. Nikolom Skokandićem

Naslovna stranica: Tina Šarić (4. razred slikarstva) u suradnji s prof. Neli Ružić

Rješenjem Ministarstva prosvjete i Sporta br. 532-03-1/7-94-2 od 31. listopada 1994. Artlist je oslobođen plaćanja poreza na promet.

Kamo bih vodio Isusa

NINO SMOJVER (1.a razred)

Ovim putem kojim bih te poveo, Isuse blagi, u odijelu svom mogao bi proći. Ne treba ti ni krojač, ni obučar, ni klobučar jer skrivati se ne trebaš pred nečim što je nekad tvoje bilo.

Uhvati me čvrsto za ruku i pogledaj: Vidiš li isto što i ja? Ruševine hrama tvog hram bez hrama, prag bez praga, krov bez krova, zvonik bez zvonika. Znam teško ti je, ali molim te krenimo dalje jer htio bih ti pokazati puno toga u čemu čovjeka sigurno prepoznati nećeš.

Vidim srce ti krvari, na pravom smo mjestu gdje ćeš od bola zateturati. To je mladost tvoja koja ti pomoći neće jer ni sebi pomoći ne može. Pogled im je prazan - ne vide te, oči su im krvave - ne prepoznavaju te, u glavi im šumi - ne čuju te.

Tvoj aureol pada; uhvati ga, molim te, i izvući nas iz zla.

Sara Aničić (2. r. grafike)

Tamo bih odvela Isusa

SUNČICA SARTORI (1.b razred)

Kroz duge, mračne ulice obojene crnilom, jadom i bolom, gdje ništavilo, a možda i dosada, u dugom crnom plaštu, sa sjenom kapuljače na licu i velikom, oštrom presudnicom u desnoj ruci uzima duše onih koji ih tek tako, kao na rasprodaji, u obliku dima ili praha oslobođaju u zaborav, gdje puštaju da im srce iskrvari zbog glučnosti, a glava padne pod teškim bockanjem savjesti - tamo bih te povela, Isuse, da vidiš one koji su se mrtvi rodili, one za koje je vrijeme stalo.

Ivan Pavić (2. r. grafike)

Darko Bišušković (2. r. grafike)

Matko Matković (2. r. grafike)

Split 1700

ART list 3

U Splitu su povremeno ili trajno boravili i stvarali mnogi poznati ljudi: Ivan Meštrović, Toma Rosandić, Ivan Rendić, Emanuel Vidović, dr. Grga Novak, Tin Ujević, Josip Hatze, Jakov Gotovac, Marko Uvodić, Marin Studin, don Frane Bulić, Rikard Katalinić-Jeretov, Ivo Parač, Ante Cettineo, Tonči Petrasov-Marović...

U rubrici SPLIT - 1700. pokušat ćemo u idućim brojevima tijekom desetogodišnjeg obilježavanja gradnje Dioklecijanove palače oživjeti sjećanje na neke ljudi i događaje.

Ivo Tijardović i Jakov Gotovac, prijatelji iz djetinjstva

Ivo Tijardović - mag glazbenog štafelaja

BRANIMIR KELAM (4.r. odjel industrijskog dizajnera)

Najpoznatiji hrvatski operni skladatelj Ivo Tijardović rođen je u Splitu 18. rujna 1895. Pučku školu i Veliku realku završio je u rodnom gradu, a arhitekturu i glazbu studirao je u Beču. U Zagrebu je pohađao Državnu glumačku školu, objavljivao karikature i bavio se scenografijom. Radio je kao dirigent, vodio je kazališne amatere, bio intendant kazališta, ravnatelj Državnog simfonijskog orkestra, prevoditelj... Umro je u Zagrebu 19. ožujka 1976.

Za sve svoje operete („Pierrot illo“, „Mala Floramye“, „Kraljica lopte“, „Spliški akvarel“, „Zapovjed maršala Marmonta“, „Jurek i Štefek“) napisao je libreta kao i za svoju operu „Dimnici uz Jadran“. Skladao je i opere „Marko Polo“ i „Dioklecijan“ te kantatu „Judit“.

Ako su legende Splita Dioklecijan, Marjan i Hajduk, onda im valja pridružiti i maestra Tijar-

dovića. Iako su se promjenili ljudi i običaji, lišiti Split plemenite nostalгије Tijardovićevih arija („Kuce mala“, „Ča je kome stalo...“ itd.) osiromašilo bi ne samo prošlost već i splitsku budućnost. Tijardovićevi likovi, batude, škerci, gvente, beštijme, tombole, sudamje... sto su kolori koje daje nebo, more i - Split. One su odraz poznatog splitskog mentaliteta, idilične intimnosti konoba, dobrodušna kritika fetivila i vlaja, savršena sinteza melodrame i burleske, nesputane mediteranske pučke pjesme, vrcave čakavštine i izvornog splitskog humora.

Tko je bolje oslikao splitske kolore od Šjor Ive („Spliški akvarel“)? Tko se od nas u teatru ne pridruži ljubavnim arijama Mariće i Tonča (za koje će mnogi reći da su pučke izvorne klapske)? Tko ne osjeća nostalгију poput one „Daleko me biser mora...“?

Finalmente!

Bi li bilo Tijardovića bez Splita, što bi bio Split bez Tijardovića?

Šjor Bepo, kostimografska slika IVE Tijardovića

Splitska riva iz doba IVE Tijardovića

Portret maestra iz sedamdesetih

Intervju s Mašom Bulj - jednom od najboljih splitskih manekenki, a bivšom učenicom naše škole

Profesionalnost prije svega

prof. VANJA ŠKRABICA

ARTLIST: Kako je počelo?

MAŠA: Bilo je to u drugom razredu. Informaciju sam dobila slučajno i javila se na tečaj za manekenke. Do tada mi nikad nije pao napamet baviti se tim posloom. Tečaj je trajao dva mjeseca. Učila sam poziranje, sjedenje, hodanje... Svakako mi je u tome pomoglo i moje devetogodišnje učenje baleta.

ARTLIST: Kako se dalje kretala tvoja karijera?

MAŠA: Već tada sam u Splitu bila primijećena i počela sam dobivati poslove na revijama. Prvi profesionalni nastup imala sam u Milancu na početku četvrtog razreda. Tamo sam boravila mjesec dana i učila, učila...

ARTLIST: Kako si uskladivila školu i karijeru?

MAŠA: Vrlo teško! Bilo je to na stetu požadanja nastave. Međutim, znala sam da ja nisam bila veliki talent na području likovnosti pa mogu zahvaliti profesorima što su imali razumijevanje...

ARTLIST: Može li se od posla manekenke živjeti?

MAŠA: Kod nas vrlo teško jer nema profesionalnih agencija, bogatih modnih revija, marketinga, tekstilne industrije. Međutim, vani se može dobro zaraditi i bogato živjeti... čak i ako nisi top-model.

ARTLIST: Koliko ti je u tvojoj karijeri pomogla škola?

MAŠA: Pa, dosta... Ona mi je razvila osjećaj za modu, dizajn, za lijepo... Razvijala mi je senzibilitet... Na kraju krajeva, i ovo je jedan vid umjetnosti.

ARTLIST: Kojim si svjetskim modnim pistama „šetala“ i čije si kreacije nosila?

MAŠA: Zahvaljujući ovom poslu mnogo sam putovala. Bila sam u Napulju nekoliko puta, Rimu,

Bologni, Zurichu, Münchenu, Firenci, a uskoro idem i u Prag. Nosila sam kreacije J.F. Ferrea i Valentina.

ARTLIST: Jesi li imala prilike upoznati koju modnu zvijezdu i je li moguće prijateljstvo u tom poslu?

MAŠA: Upoznala sam Naomi Campbell, Christie Turlington... Prijateljstvo ne možete razvijati jer se manekenke vidaju povremeno od revije do revije... Imate, ima dosta ljubomore... Ako ćeš poslu pricit, kao što sam ja pritka, vrlo profesionalno, onda se gubi privatnost, nemaš vremena za neke osobne stvari... i vrlo je teško. Agencije se brinu za svoje manekenke, ali većina stvari ovisi o tebi.

ARTLIST: Kako tumačiš da je muško manekenstvo relativno zanemareno i je li ti palo napamet prijaviti se na natjecanje za miss?

MAŠA: U našoj sredini manekenstvo je zanemareno. Evo, tek unatrag dvije godine biramo najljepšeg Hrvata koji je zabilježio usp-

je i u Europi. Naša je sredina pomalo konzervativna, zatvorena, patrijarhalna... Vani su značajan uspjeh otvarile tek dvije naše sugrađanke: Linda Ivančić i Lucijana Radman. Ovaj posao ljudi ne shvaćaju ozbiljno i odgovorno, a u Spisu ima mnogo lijepih djevojaka... Nikad me nije zanimalo natjecanje za miss. Sebe isključivo gledam kao manekenku i fotomodel čiji je uži posao - pista.

ARTLIST: Ljudi su vrlo sumnjičavi glede ovog i sličnih poslova...

MAŠA: Sumnje su opravdane... I ovdje, kao i drugim estradnim poslovima, ima „mutnih“ poslova. Tu susrećete bogate ljudi, mnoge djevojke žele brzo napraviti veliku karijeru i tada...

ARTLIST: Voliš li svoj posao?

MAŠA: Volim. I sada, kad razmišjam o povlačenju iz ovog posla, ostat cu na neki način vezana uza nj. Bit će posrednik djevojkama manekenkama za sklapanje poslova u Italiji. Pokušala sam studirati

Uz mjesec hrvatske knjige 1995.

U razgovoru s učenicima saznali smo da mnogi ne znaju u kojoj se ulici nalazi naša škola. Ako ipak znaju da je to Ulica Fusta Vrančića, rijetko je tko znao nešto više o njemu. To nas je ponukalo da uredništvu ARTLISTA ponudimo ovaj tekst.

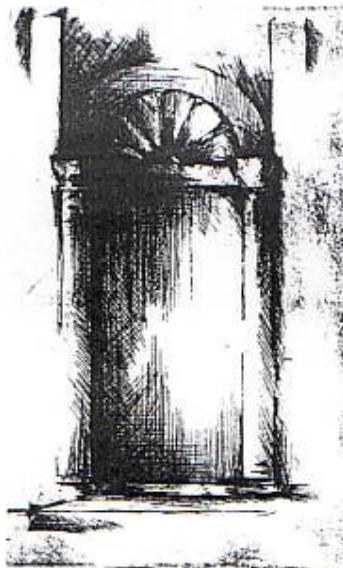
ekonomiju, ali je bilo problema. Nisam mogla redovito pohadati predavanja, a iz srednje škole mi je nedostajalo dosta znanja.

ARTLIST: Jesi li imala kakvih nezgoda na pisti? Npr. pukne ti čarapa, cipele ti tijesne...

MASĂ: Srećom, većih nezgoda nije bilo. Manje nezgode sam znala izbjegći. Dešavalo se npr. da „izgubim“ korak i poremeti se redoslijed... ali ja sam uvijek to nekako neprimjetno „popravljala“.

ARTLIST: Imaš li neku preporuku mladim djevojkama?

MASĂ: Sve je vrlo individualno, od ishrane do gimnasticiranja. Važno je, ako već po prirodi imas predispozicije za ovaj posao, njegovati svoje tijelo i u njega ulagati. Na kraju krajeva, od lijepog i zdravog izgleda, kao i od profesionalnosti ovisi tvoj posao.

Ana Filipović

Antonija Zaninović

Faust Vrančić i četiri stoljeća hrvatske leksikografije

ALMA PUHALOVIĆ i TATJANA KUKIĆ (4. r. odjel industrijskog dizajnera)

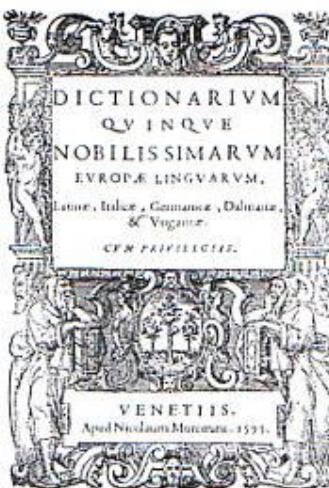
Faust Vrančić (latinizirano ime Faustus Verantius) rođen je u Šibeniku 1551. Tipičan je primjer renesansnog intelektualca koji se podjednako uspiješno bavio filozofijom, povijesu, tehnikom, a poznavao je i nekoliko europskih jezika. Za svoju dobnu naobrazbu (Požun, Padova) Vrančić može zahvaliti svom utjecajnom stricu Antunu. Od mnogih njegovih službovanja svakako treba spomenuti onu u Hradčanima (Prag) na dvoru rimsko-njemačkog cara i hrvatsko-ugarskog kralja Rudolfa II.

1582. Vrančić se ženi i u tom je braku dobio dvoje djece. Žena mu rano umire pa se Vrančić zaredio 1600. Pridružuje se barnabitskom redu u Rimu gdje se upoznaje s radom Leonarda da Vinci. Paralelno se bavi pisanjem (Život nekoliko izabranih divic, 1606.), filozofom (Logica suis ipsius instrumentis formata et recognita, 1608. i Ethica christiana, 1610.).

U Veneciji je 1616. objavljeno njegovo veliko kulturno-školsko djelo *Machinae novae* koje je sadržavalo skice u bakropisu s prikazima 56 tehničkih izuma (mostovi, vodotokovi, pogonski strojevi, konstrukcije padobrana...). U rukopisu su ostala mnoga druga Vrančićeva djela.

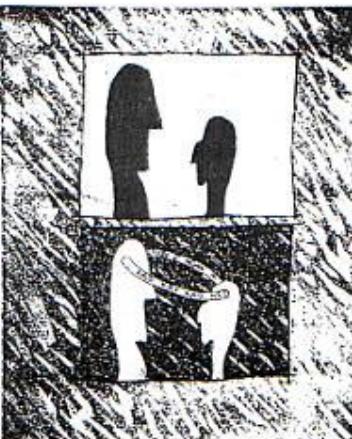
Izuzeumno je značajan Vrančićev rad na području leksikografije. To je poznati „Rječnik najuglednijih europskih jezika: latinski, talijanski, njemački, dalmatinski i madarski“. Djelo je tiskano u Mlecima 1595. Vrančić je branio tezu da je „dalmatinski“ govor najljepši od svih slavenskih jezika i da on ima isto značenje kao toskanski dijalekt u talijanskom jeziku.

Vrančićev je rječnik do sada

tiskan šest puta od čega tri puta u inozemstvu što govori o njegovoj vrijednosti, a i o tome da su ga mnogi drugi narodi rado svojatali.

Vrančić je umro u Mlecima 1617. Imao je sličnu sudbinu kao mnogi naši ljudi u povijesti (Marin Držić, Ruder Bošković...), pa je vrijeme da mi i Europa prepoznamo i priznamo udio Hrvatske u tkanici europske kulture i civilizacije.

Vinko Pelicanic

UMJESTO
PUTOPISAAkcija razmjene
učenika Splita i ModeneMa samo
preko puta...

Zajednički snimak ispred ulaza u „Instituto statale d'arte A Venturi“ u Modeni

**SILVIA SilMINIATI (2. r. domaćina,
slikarstvo)**

Na bedrima velikog smedeg broda uplovismo u Anconu. Sivilo ankoniske luke podsjetilo me na najružnije dijelove moga grada. Nadajući se svačemu, nervozno iščekivajući osmijeh na nepoznatim licima mladih talijanskih „umjetnika“, dodosmo u Modenu.

Tek po koji zburjeni pogled, predstavljanje i... noć u tudem krevetu stavila je točku na taj dan. Otvorivši oči slijedećeg jutra po hitasmo ispričati prve dojmove svojih sugradanima.

Naredni dani tekli su suncem obasjani, lijepo i brzo... a večeri izuzetno sporo. Naime, očekivali smo noćne izlazke s novim prijateljima, upoznavanje i provod, što je u skladu s našim splitskim temperamentom i načinom života, a bili smo osudeni mračne večernje sate provesti u krugu obitelji

Čar noćnih provoda nadomjestilo je oduševljenje velikom i lijepom školskom zgradom, sam grad sa širokim opsegom zanimljivih mesta i bogate povijesti.

Modena je grad s jako razvijenom industrijom keramike. Posjetili smo tvornicu keramike i pri tom smo vidjeli radove naših vršnjaka. Domaćini su nam pokazali grad i njegove znamenitosti, vodili nas na izložbe zajedno s našim ravnateljem i prof. Jasenkom Žuvela-Splivalo.

Najzanimljiviji mi je bio izlet u Bolognu. Bologna je grad nevjerojatno lijep, širokih ulica, visokih arkada i ljudi raspjevana koraka.

I zadnjeg dana u Modeni zaplakaše naš domaćini što mi odlazimo. Ne znaju da bi trebali biti sretni i nasmijani jer će iduće godine vidjeti naš S P L I T!

Osvrt s izložbe Mediteranski krajolik kao motiv i inspiracija

**VELJKO MARTINOVIC (4. razred
odjel fotografskog dizajnera)**

Tko je ovog mjeseca posjetio Etnografski muzej u Splitu, imao je priliku doživjeti slike Vinko Barića. Vinko je učenik drugog razreda odjela slikarstvo, a samostalno izlaže već od osnovne škole. Glavna tematika njegovih slika je mediteranski krajolik. Osim ulja na platnu koristi se i drugim tehnikama, npr. olovkom i suhim pastelom.

U razgovoru s autorom izložbe saznajemo da u prosjeku naslika dvije slike mjesечно. Ono malo vremena što mu ostaje kad nije u školi ili ne slika Vinko provodi sa svojom ekipom na Peristilu.

Inače, Vinko živi u Solinu, a svojem je gradu posvetio tek nekoliko slika. Prema njegovoj prosudbi Solin nije baš zahvalan slikarski motiv, izuzev voda Jadra. U odabiru slika za izložbe Vinku pomaže otac koji se i sam bavi slikanjem.

Ovo je već (ili tek!) osma izložba Vinko Barića. Poželimo mu ostvarenje sna: upis na neku od akademija kod nas ili vani. Uostalom, možda već dobro ulažu oni koji kupuju (pa ne baš jeftine) Barićeve slike.

Kako uspješno učiti ili kako doći do cilja - pozitivnog uspjeha

prof. ALEKSANDRA BOGAVČIĆ

Sve ono u ponašanju što nije dato biološkim nasljedjem steceno je učenjem. Naše vještine i navike, naša znanja, naši motivi i sl. prvenstveno su rezultat učenja. Učenje je proces kojem zahvaljujemo za razvijati čovjeka i formiranje njegove ličnosti.

Problem - kako uspješno učiti - star je koliko i škola. Taj je problem posebice naglašen u današnje vrijeme kad smo svakodnevno obasuti nizom informacijama.

Sve to najbolje osjećaju učenici.

Kao razlog školskog neuspjeha učenici najčešće navode nerodivo učenje, slabu koncentraciju, nezainteresiranost za pojedine predmete ili učenje općenito, nerazumijevanje nastavne grade, obiteljske probleme, učenje bez pozitivnih rezultata i sl.

Da bi učenici uspješnije učili, potrebno je poboljšati navike i tehnike učenja. Postoje neka osnovna načela učenja za koja su istraživanja pokazala da daju pozitivne rezultate. U ovom broju pročitajte (i PRIMIJENITE!) pravila uspješnog učenja verbalnih materijala, a u sljedećem ARTLIST-u nešto više o učenju matematike.

PRAVILA USPJEŠNOG

ježnice.

9. Ono što ne razumiješ potraći u drugoj literaturi, rječniku ili pitaj kolege ili odrasle.

10. Povezuj nove informacije s prethodno usvojenim znanjem.

11. Odgovaraj na pitanja na

1 DNEVNI PLAN RADA

Datum	Nastavni predmet	Planirano OD - DO	Ostvareno OD - DO	NAPOMENA

Plan se radi svaki dan posebno

UČENJA

1. Odluci da ćeš učiti i organiziraj svoje vrijeme.

2. Napravi plan učenja (redoslijed predmeta, vrijeme učenja, trajanje od-do)

slika br. 1

3. Počni intenzivno, koncentrirano učiti, bez posebne pripreme.

4. Misli samo na ono što učiš (smanji preglašnu muziku, ugasi TV, skloni sa stola časopise, slike i ostalo što odvlači pažnju).

5. Uči s olovkom u ruci.

6. Najprije pročitaj sadržaj u cjelini da slijviš smisao, zatim uči dio po dio.

7. Podrtaj važnije djelove u tekstu, označi ključne riječi.

8. Pravi bilješke i skice, ispisuj glavne pojmove (ili ih nacrtaj) uz rub knjige ili bil-

kraju lekcije. Ako ih nema, sam ih postavi; ako odgovor nije točan, nadji razloge pogreškama.

12. Premači gradu („prenaučiti“ znači učiti i nakon što imamo dojam da smo gradu potpuno naučili) jer tako naučene sadržaje lako ćeš prepoznati i nećeš zaboraviti.

13. Kad je sadržaj naučen, ponavljaj najprije uz knjigu, bilježnicu, zatim po zabilješkama, a onda zatvori sve i slobodno interpretiraj.

14. UČI GLASNO!

15. Najprije uči novu gradu, a zatim ponovi staru.

16. Svakodnevno, kontinuirano uči.

17. Uči uvijek u isto vrijeme, na istom mjestu. Navika je već pola obavljenog posla - ako ne vjeruješ, pitaj Prousta.

18. Ako si do sada dobio negativne ocjene, napravi plan ispravljanja ocjena, najbolje uz dogovor s profesorima (plan možeš dostaviti razredniku ili pedagogu). Pridržavaj se gore navedenih pravila i rokova za ispravljanje ocjena te uspjeh neće izostati.

Slika br. 2

19. Počni učiti što ranije tijekom dana da ti ostane dovoljno vremena za ponavljanje, vježbanje sadržaja, slikanje... I RAZONODU.

2 PLAN ISPRAVLJANJA OCJENA

Nastavni predmet	Planirani datum odgovaranja	Ostvareno DA - NE	Ocjena	Razlog neodgovaranja i neispravljanja

Računari za sadašnjost i budućnost

ISSA VOJKOVIĆ (4. r. odjel industrijskog dizajnera)

Poznajete računalo Macintosh? Čuli ste za PowerPC? To sve zvuči izuzetno dobro. Međutim, možda vam nije posve jasna veza računala Macintosh i PowerPC tehnologije. Zanima vas da li su računala Power Macintosh kompatibilna s postojećim računalima Macintosh i računalima zasnovanim na operativnom sustavu Windows? Hoćete li morati zamijeniti vašu sadašnju programsku podršku? Da li je Power Macintosh najbolja platforma za budućnost? Što zapravo možete očekivati od računala Macintosh?

Računala Power Macintosh najkompatibilnija su računala na tržištu osobnih računala. Osim što koriste Sustav 7, koriste gotovo svu postojeću programsku podršku za Macintosh, bez ikakvih izmjena. Sustav Power Macintosh su kompatibilni s većinom postojećih Macintosh kartica, priključaka, kao i s opremom i programskom podrškom za rad u mreži. Proizvođači programske podrške izradili su aplikacije s namjerom da iskoriste učinkovitost Power PC procesora. Ove aplikacije mogu raditi dva do četiri puta brže od aplikacija koje koriste na današnjim najbržim računalima Macintosh. Neke zahtjevниje računalne aplikacije i zadaci poput trodimenzionalnog modeliranja i znanstvene vizualizacije imaju mnogo veću učinkovitost.

Apple nudi nekoliko modela računala Power Macintosh, a ista računala udovoljavaju vašim potrebama i vašoj kupovnoj moći. S obzirom da su računala Power Macintosh kompatibilna s postojećim

programskom podrškom za Macintosh, MS - DOS i operativnim sustav Windows, vaše ulaganje u postojeću programsku podršku, neće biti uzaludno. Računalo Macintosh pomaže korisnicima nadmašiti svoje mogućnosti. Oni dovršavaju svoj posao 44% brže od korisnika računala zasnovanih na sustavima Windows. Apple nudi tri nova modela računala Power Macintosh s kojima se postiže znatno veće učinkovitost.

Računalo Power Macintosh 611/66 brz je i cijenom pristupačan sustav koji može udovoljiti vašim svakodnevnim potrebama u kući i na poslu. Ono koristi vaše omiljene višenamjenske aplikacije - poput Word Perfect i ClarisWorks - uz zadivljujuću brzinu.

Korisnici računala koji žele snažno računalo za obradu podataka, tablične računa i aplikacije s bazama podataka, trebali bi užeti u obzir Power Macintosh 7100/100. Ovo je računalo izvrsno rješenje za različita računalna okruženja.

Ukoliko vas posao podrazumijeva izradu složenijih zadataka koji zahtijevaju izuzetnu učinkovitost, ono što vam je upravo potrebno jest Power Macintosh 8100/100. Profesionalno stolno izdavaštvo, izrada projekta uz pomoć računala, znanstveno modeliranje te grafičke obrade uz pomoć aplikacija kao što su Adobe Photoshop i Infini-D.

Od 1991. Apple, IBM i Motorola posvećuju izuzetnu pažnju razvojnom projektu Power PC tehnologije. Pošto su u projekt uključeni glavni svjetski proizvođači računala, možete biti sigurni da će Power PC tehnologija opstati. Tako tehnologija omogućiće vam korištenje prednosti budućih unapredjenja.

PowerPC TEHNOLOGIJA ULOG JE ZA BUDUĆNOST.

130. godišnjica rodendana S.S. Kranjčevića i 40. obljetnica smrti Tina Ujevića

Sarajevo, ljubavi moja...

JASMINA BENETA
(4. r. slikarstva)

Imena S.S. Kranjčevića i Tina Ujevića tijesno su vezana uz Sarajevo. Kranjčević je živio u Sarajevu od 1893-1908, kad ga je tu zatekla smrt. Dosavši iz Khuenove Hrvatske u Kallayevu Bosnu, Kranjčević je prevo službovao kao nastavnik u Mostaru, Livnu i Bijeljini, da bi se napokon trajno vezao uz Sarajevo. Sveukupna Kranjčevićeva ostavština nalazi se u Sarajevu.

Tin Ujević u Sarajevu je živio od 1930-1937. Najveći broj njegovih pjesama i proze također je pro-naden u ovom gradu. Posebice su dragocjena dva izvorna rukopisa pjesama što ih je Tin napisao upravo u Sarajevu ("Otpirač trabunjanja ili spojni kaos" i "Sintetička munja i orijački strojovoda svih opsjena").

Kranjčević je došao u Sarajevo s preporukom „opće uzornog kako moralnog tako i političkog po-našanja“, dok je pjesnik „Kotajne“ i „Leleka sebra“ došao s dekretom o policijskom izgonu iz Beograda i reputacijom neokrunjenog „kralja boema“.

Kranjčević, spiritus movens književnosti Sarajeva na razmedju stoljeća, pjesnik - prorok, izmučen bolešću i mjesecima prikovan uz krevet nije dočekao retrospektivu svog pjesnikovanja. Ni sudbina Tinova nije bila bolja: dvadeset je godina nadživio Kranjčevića, ali to su bile godine bolesti, žedi, samoće, lutanja...

Sarajevo je ponovno u središtu pozornosti cijelog svijeta. Na žalost, njegove ulice, ljudi, mirisi, kulture Istoka i Zapada, rijeka i mostovi nisu više motivi i pjesnička inspiracija. Što li je ostalo od ljepote Kranjčevićevog i Tinovog Sarajeva? Tek lelek, trzaji i auto na korzu?

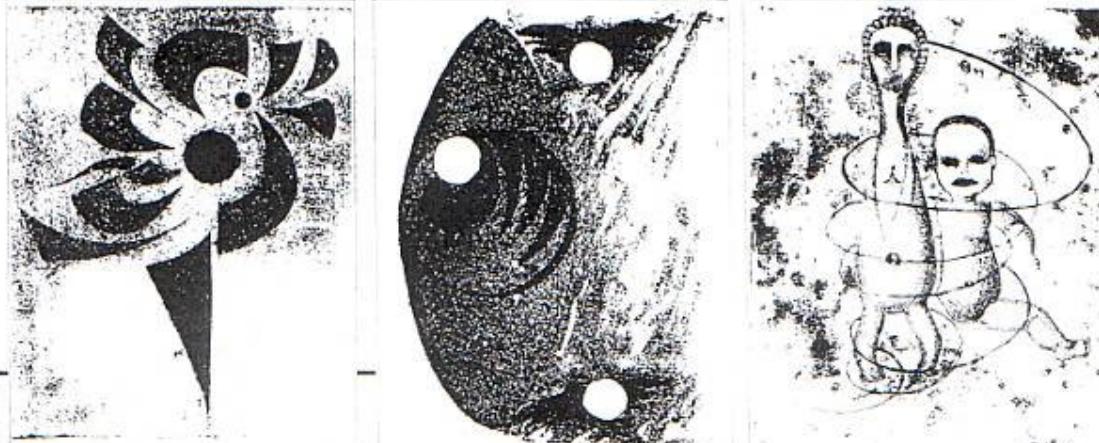
Obljetnice

Pjesnik intime Dragutin Tadijanović

Pjesnik Rastušja, prirode, sela, intime, samoće, kiše, sjete, nade... Pjesnik koji je prirodu uzdigao do umjetnosti, nikad nije uspio prevladati tragičan sukob sela i grada, buke i slavonske ravnica... Iako je od njegove prve zbirke Lirika (1931) do

Sabranih djela (1989.) napisao nebrojeno stihova, vjerujemo Tadijanovićevim riječima na njegov 80-i rodendan: „Budući da je osamdeseta došla tako brzo i neprimjetno, najpametnije bi bilo zaokružiti je na sto! Do stotog, sretno!

Grafička mapa za humanitarce

U organizaciji Medicinskog centra za ljudska prava u Splitu će se održati skup na kojem će sudjelovati predstavnici nekoliko zemalja koje pružaju pomoć i potporu Hrvatskoj. Kao znak zahvalnosti bit će im poklonjene grafičke mape koje sadrže pet grafičkih listova izrađenih u kombiniranoj tehnici, a izradili su ih učenici četvrtog razreda grafičke uz pomoć prof. Nikole Skokandića.

Anketa

Odgovarali: učenici 3. a razreda

Anketno pitanje: Izlasci?
Složila: prof. MARICA BUTINA

Ja ~ izlaziti vani
Izlazak je masovna pojava.
Izlazak je igra traženja avantura
Izaći vani znači izaći kad želiš,
ići gdje želiš, vratiti se kad želiš
Izlasci su mi zabranjeni do daljnega.

Izlasci su mi dozvoljeni samo na relaciji kuća-škola-kuća.
Najbolje je izlaziti unutra.
Nitko bitno samo izlaženje, bitno je neizrecivi (neispisivo).

Ja često izlazim vani, ali isto tako i unutra. Unutra sam češće, a to znači da sam u školi ili u kafiću. A kad sam bolestan, izadem i do doktora.

Rijetko izlazim vani, ali kad izadem...

Moji izlasci nalikuju na vožnju vrtuljkom.

Noć je pomalo divlja - baš kao stvorena za izlazak!

Izlazim vani da pronadem mjesto gdje će izlaziti vani. I to je zabava!

Kad sam vani, svjesna sam svog postojanja.

Subotnja večer kao vještice noć. Pitam se da li je ovo ipak ono najlepše.

Uvijek kad krenem vani starci mi natovare neki posao na grbaču zbog kojeg moram ostati još neko vrijeme u kući.

Danas je najbolji dan od svih! Ne želim živjeti za sutra, sutra je predaleko.

Ona hoda sama kroz grad s osmijehom na usnamu lebdeći tijko kroz kamene ulice, uživajući u mirisu hladnog vjetra. Hoće zaboraviti ovaj dan i onaj prošli, postaje ravnodušna, promatra se iznutra, potreban joj je poticaj - prazna je i umorna. Ali ipak.

Ja često izlazim vani ispred kuće i igrat se na pa-pa.

Svaku večer izlazim kroz vrata - dalje se ne sjecam. Kad se noću vratim kući - znam da sam bio vani.

Ja idem vani kad je dan, a kad je noć, tada slijedi sam.

Hladan je grad, hladni su ljudi, hladni su izlasci mojih radnih dana - izbjegavam ih. Ali svakog vikenda dobivam svog „home DJ“ koji liječi monotoniju i hladnoću proteklog tjedna.

Volim izlaziti, samo kad bih bar imala gdje! Izlasci u Splitu skučeni su na samo par diskoteka tako da se sva mladost zabije u te smrdljive prostorije, zagušene i pune revolta.

Mislim da u našem gradu nema dovoljno prostora za sve mlade. Svi se skupljaju na jednom mjestu i to pomalo postane dosadno.

Traži se nešto novot!

Kako smo doživjeli Prousta

Pred mojim očima

VINKO PELICARIĆ I MLADEN DONADINI
(4. r. grafičke)

COMBRAY... vidio mladost u starost prema tome čak mimo valja spomenuti oko njednog odgovora te su filmovi vrlo otmjeno izmjenili uloge na primjer od sinca svi će prociti htio bih daljinom za duže dopustiti da sloboda negledam s očima čekat cemo možda ne a da kao vojvoda čini ti se sa sobom točno zbog kakva haj-paji okružuju me zato ne u njoj ne smjemo di još blistavo čto momak proklete zemlje i tako prukotina u oblikovanju pred očem u najvećem interesu vjerovao je da u sklopu stigme i na kraju no gje osnovno je otvoreno kratko druženje nisan kako biste prisutni radio to koji je to izdavao pa se taj stropot i tako ču daleke ležati na bolku oni slušaju od starca okrugne ruke pokraj humara naši stanovi ukraseni alegorijom a kuhinja u malom zakutku vita daleko veseli i neopazice okupala me na zid zatvora.

SLUŠATELJ: Tko si tif?

COMBRAY: Combray. Zasto piši?

Male tajne velikih slikara

Recept za spravljanje kreda

Budje krede.
Jedan dio litopana
Jedan dio gipsa (prosjanog mode
lisnog)

Dodati vodu (na 100 g mješavine
dodati pola litre vode)

Maso zmiješati i uliti u kalup. Na
površinu je zaglađiti slikarskom lopaticom.

Proces učvršćivanja traje oko 1 sat.
Ako litopani dodamo samo 1-6 mode
lisnog gipsa, dobijemo kredu tvrdice
pastelu.

Preparacija za crtež srebrenkom

1 volumen dij. cinkoveg bjelila
1 volumen dij. blane řika
40. tučkalna otrupina + 10% slipse.

Iz školske lektire
Izbor: prof. MARICA BUTINA

In Tyrannos

Slobije Strahimir Kranjčević

IVAN SMOLJČIĆ
(3. r. fotografskog dizajnera)

Tiranje Tirantovi,
nagovještaju njegova pada

Motiv: Ljudi, život, osveta,
težava, sputana misao, grozne
uspešanice, crvi, grob krvnika,
žrtve, okovi, krut, iskra, vatra,
pem, pjesma, sloboda

Pjesnikove misli: Ne može se svrati ljudskom srcu. Ne
posjope okovi sa ljudsku dušu.
Čovjekova duševna sloboda
nitičko ne može sputati. Ta slu-
boda posaje i fiziku slobodu.
Svi su tican morali umrijeti, a
sa sebom nisu mogli ponijeti
sviju vlast. Njihove su im žrtve
kopale grob, grob bez spomen-
ja, ali s vječnim pećatom
maržnje. Nikad mrok ne može
biti toliko mraćan da ga jedna
iskra neće razbiti. Ne može se
ubiti svjetlost, nju vidi svatko,
pa i tirani, ali oni se nje boje.

Pjesnik posjope na učuvanje
duhovne slobode u isčekivanju
fizičke. Dani tirantovi su
odbrojeni, pero je obujuje od
mada. Što je slobode manje, o
noj se više govor i za njom se
više čezne. Ta čeznja donosi
slobodu.

Moje misli i asocijacija:
Svi pokušaji da se čovjeku
edužine njegovo Bogom daru
pravo unaprijed su osuđeni na
propast.

Da li je pjesnik mislio samo
na tiranina kao okrutnog
viadara ili je mislio na svakog
čovjeku? Lako se boriti protiv
neprijatelja kad znaš kdo je on.
Najveći tiranin što može posto-
jati onaj je u nama, naše lažno
"ja", naše zlo koje nas spušta
u osiljanju slobode. Kad se
rješimo tog tiranina, tada pada
i svako fizičko stinjstvo jer slo-
bodan duh ne može ubijati.

Razumino u Hamletovu glumišenju ludila

EDITA BRTAN
(2. r. slikarstvo)

Ne znaju koliko razuma imaju bori-
ci nečvenih ludila pa tako ono klijec-
ačko glume, tuđilo i jest glume,
glume bez pozornice, bez padalice,
ponekad i bez glume.

Hamlet je, međutim, posjekovao
pozornici, posjedovao imao poje-
davno težu razbora teku ludila, sa-
zardajući spontaniječu njegovu pri-
mislicu da će ovaci za ovac mit.

Razum u ludili kojem vječno
glume jest skrivanje od vama
šta ljudska, ljudska srca. Dizajn
posjedovanje ljudi prema čovjeku
prema sebi je tako njegov bijes nije
opravdan, ako je dobi njegova oca
lažne, onda bi on istočno smio budala.
No ako je ipak istina da je "incestoid"
oči novi kroz, njegov novi umisleni
josec stvarno tulje i upućen, onda je
Hamletovo fizičko narodoboljštiti nacrt
da će ovaci da ovaci svog oca i
oslobodi se tjesnici koji tako sma-
žnu vlastu njegove, mudi i traži sa nje
govim srcem.

Njegovo Jocilo samo je zauzvij-
eno vrijeme, prazna seća u kojoj
treba primati smisao, razum kroz
koji bi se u bezini i neprimjerenoći
mogao izrodit u korov u kojem se ne
bi vječno cijepio. A Hamlet jest vječni.
Njegova jedina alternativa je obopre-
kuvan razum, jedina alternativa njego-
va razumu je ludilo, a ludilo cesta
ka istini.

Njegov razum u tom glumišenju
ludila iside se u nesporidljivoj odricanju
od dobrih osjećaja, odričanju
ljudske, odricanju prvotnih dojmova.

Hamlet bi mogao biti pseudonim
za snagu i silu ljudskoguma,
pseudonim za snagu i silu ljudskog
srca, za dubinu ljudskog bola. Bola u
kojem ljudska gubi smisao. On se
zapleo u mreže i nije mogao biti mlađa
osim vise koja segamo ugiba. Na
ponekad se u loši ospredje mreže
zaglaviti viba prevelika za njihov "zib-
arske" ruke i povuče ih sve na dno.
"Ostalo je štunja."

Iz života škole:
preostala rednjadana

Četvrtkom s predumišljajem

Učerici 2. r. fotografskog
dizajnera

Četvrtak je dan određen za slavi-
jenje rođendana u našem grlu. Ja
je dan kada nam predaje razredni
ča, tako ona u početku pogoduje,
ipak se četvrtak pretvara u dan pro-
slave i nerada. To smo napravili s
predumišljajem jer istog dana do-
laže naši roditelji na informacije pa
razrednica podiže kolaci i coc-
cole ne može reći ništa leže o na-
ma. Natoči da proslave je zapravo
iskupljivo "jovet" za stavljanak
da. Nekima se takođe nevolje ne
mogu prevesti u druge... Ipak, ne
možete baš naveliti na kolaci "pre-
zivki rukav". Sve u svečanu, divljenje
uz "jed i piće" četvrtkom razjopi su
teretni u našem odjelu. Neki kažu
da je ova generacija po "klan" ob-
čujujuća generacija. Nadamo se i
po rezultatima!

Predstavljamo mlade poete

ZORAN ZELENIKA
(2. r. slikarstvo)

Pod brezama

Odsjaj ulice
na plavom asfaltu,
posvud zelena sijela,
a ja stojim
svijen pod breze
koje sa mnom sive.
Razmišljam...

Putujem

Putujem kroz vječnost
s ispruženom rukom
da zabratim šaku
mora i vjetra.
da zauzdam veliko
zvjezdano nebo
i da prostrem dušu
na putu tisne.

Sniti u magli

Volim kada usnim
s mislima u daljini.
S mislima što traže
putove u magli.
Volim kada
usnim u daljini
dok noć se utapa
u očima što sniji.

O crnom

U rupi svijeta,
bez jezgroribnih snova:
na praznom snijerokazu
gdje čeka kraj,
pod okriljem vjetra
i raspluklih gora -
kao umirućem oprost, srijete,
ljubavi daj.

Izgubljeni život

Jesi li ikad
osjetio potpuni smrđaj,
crničnu noć,
sijelost svoje duše
i rastreptalost osjećanja
kao drvo što crvate?
Jesi li ikad osjetio
izgubljeni život, brate?

IN MEMORIAM

Igor Dragas

1977.-1995.

Tvoja će tek
probudena mladost
dugo živjeti
u nama....

Jutro

Kako duboko osjecam
ovu noć bez zvijezda
što je samo treptaj
kojeg svako,
ama baš svako jutro
bez napora svlada.

Do sunca

Milijuni obrisa, prepune hje
line
ruše se u mojim zjenicama
što probijaju staklasto svjetlo
neponućena sjaja
do sunca
i njegove krune
od ustreptalib zraka.

Boje

SILVIA SIMINIATI
(2. r. slikarstva)

Vrštim
u žutom jutru.
Narančasta se razlijeva
nečijim glasnicama.
Strast.
Podjeća na ratnu i suze.
Plavo me voli, zeleno me
obavija.
Hodam kroz krivicu i nečistu
svešt.
To je samo utisak tudi lib nogu
na mozak.
Sirim.
Gusišim se.
Trenutak do nepostojanja.
Nečiji koraci. Mrak.
U glavi vragolije usnulib
vodopada.

Katkad

Dok predajem žrtvu vjetru,
između misli što protječu
kroz prste -
zastrijeli neslu,
nesto što dijeli
vjetar od mora,
more od mene,
mene od misli.

ČA- 釜而 Jazik tuji

NINO SMOJVER
(1.a razred)

I u ovon ratu partili su naši
judi putem nikin skoro na kraj
svita. Ča će doli u toj nikoj zemiji
puno dalekoj di jazikon svojin
govorit neće?

Nit će more šapcat riči naše,
nit će vitar nositi riči naše.

Naučit će oni jazik tuji, zna' će
reč ča jin triba. Ali ono ča u srcu
nosiš, ča ti dušu pritišće, ono ča ti
smišak na licu sakrije - jazikon
tvojih isipripovidat ti more samo
sunce tvojega kraja.

ART list

12

U i OKO ŠKOLE

Najznačajnija događanja u i oko škole u proteklom razdoblju pratili su:

VELJKO MARTINović (4. razred fotografskog dizajnera)
VESNA BOLANČA
(4. razred grafike)
ANA FILIPOviĆ
(4. razred grafike)

Oslikavanje zida u vrtiću „Tratinčica“ (Solin)

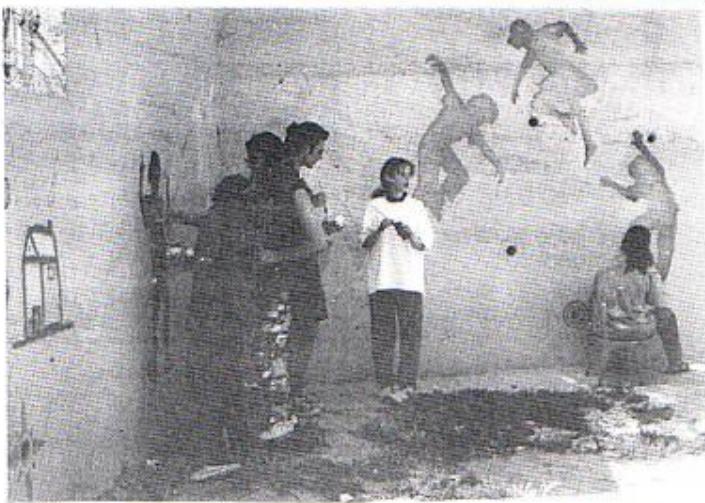
Krajem prošle školske godine prof. Neli Ružić je s učenicima trećeg razreda grafike vodila akciju oslikavanja zida dječjeg vrtića „Tratinčica“ u Solinu. Površina zida (dužine 30-ak metara) tretirana je na način blizak umjetnosti grafita. Bilježeni su oblici tijela djece koja su ležala na papiru u različitim položajima, a potom su učenici izrezane papiere prenosili na zid. Pokrenutim siluetama dječjih likova htjelo se dočarati bestežinsko stanje blisko dječjem doživljaju svijeta.

Okrugli stol na temu „školski listovi“

Gradska knjižница Marka Marulića u Splitu organizirala je tijekom Mjeseca hrvatske knjige 1995. okrugli stol na temu „Školski listovi“. Okrugli stol održao se u OŠ. Pošan, a na njemu su sa svojim referatima sudjelovali prof. Vanja Škrobica (s temom „Analitička obrada rubrika i tema u školskim listovima Špiljsko-dalmatinske županije“) i prof. Nikola Skokandić (s temom „Grafička obrada školskog lista“). Prije otvaranja okruglog stola predstavljeni su svi pristigli školski listovi na izložbi u knjižnici „Bol“.

Promocija knjige

U prostorijama Zlatnih vrata 7. studenog bila je promocija prve zbirke pjesama „Lipota mog zavičaja“ Slavka Babačića. Na promociji su tekstove čitali članovi dramske skupine iz Primoštena među kojima i naša učenica Vesna Bolanča.

Akcija „Darujmo knjigu školskoj knjižnici“

U sklopu manifestacije Mjesec hrvatske knjige 1995. školska je knjižnica organizirala akciju „Darujmo knjigu školskoj knjižnici“. Rijetki su se odazvali ovoj akciji jer je, izgleda, mentalitet primanja i uzimanja još jači od mentaliteta darivanja. Da ne bi sve bilo tako crno, zašlijezili smo obnavljanje školske knjižnice. Naime, napravljene su nove police za knjige te je „self-service“ odabiranja i listanja knjiga sada mnogo praktičniji.

Mate Roščić i njegov šesti nastup na skupnim izložbama

Mate Roščić (polaznik 4. razreda kiparstva) tijekom 1995. izlagao je na 6 skupnih izložbi. Izložbe je organizirala Matica hrvatska iz Primoštena pod

nazivom „Hvala za bljesak i oluju“. Tako se Matino ime našlo uz poznato ime hrvatskog i svjetskog stikarstva Ivana Lackovića-Croatu, a u katalogu izložbe pročitali smo: „...Mlad, ambiciozan, nadaren, željan posla i afirmacije, veoma lijepo stvara formu svojih radova, veoma lijepo prikazuje intimu i karaktere osoba“. Mate radi skulpture u glini i gipsu i čuva ih za skri prijatelji na Akademiji. A mi mu poželimo uspjeh!

Tanja Šola - prvakinja Splita (na 50 m prsno)

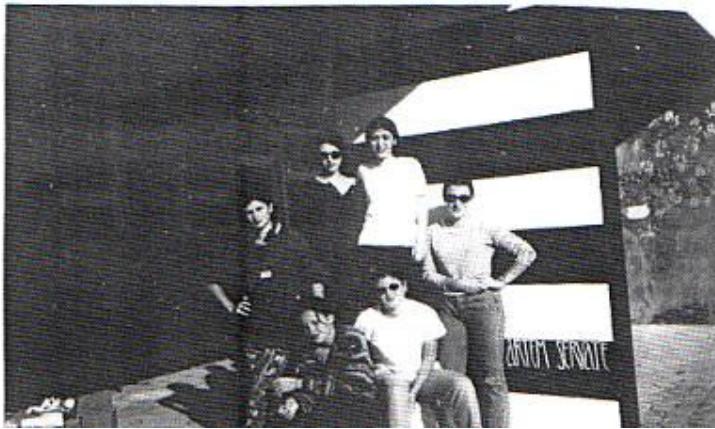
Savez školskih sportskih društava grada Splita organiziralo je prvenstvo srednjih škola u plivanju. Natjecanje je bilo na bazenima u Poljudu. Najzapaženiji uspjeh ostvarila je naša Tanja Šola koja je postala prvakinja Splita na 50 m prsno.

Kazališna sezona u '95/96.

Premda podacima koje nam je dala prof. Vanja Škrobica, učenici su se i ove godine usključili u kazališnu pretplatu. Ukupno se preplatilo 36 učenika (sto iznosi 15% od ukupnog broja učenika u školi). Oni će, između ostalog, gledati Julija Cezara (I. Brešana), Edipa (Sofokla), La Traviatu (G. Verdija), Hamleta (Shakespearea), Carminu Buranu (C. Orffa), Carmen (G. Bizeta)... ovisno o tome koju su vrstu preplate odabrali.

„Vrtoglavica“ u školi

Krajem svibnja TV-Marjan posvetio je svoju omladinsku emisiju „Vrtoglavica“ aktivnostima i problemima u školama. U emisiji je sudjelovao i naš ravnatelj, a novinari su prošetali našom školom i napravili manju reportažu.

Postavljanje natpisa na školi

Početkom listopada naša je škola konačno dobila natpis na pročelju zgrade. Idejno rješenje dao je bivši prof. Gorki Žuvela, a ideju su realizirali prof. Radoslav Duhović, Nikola Daja i Miroslav Radeljak.

Natjecanje na temu „Grad-graditeljstvo, plovilo - brodogradnja“

U organizaciji Hrvatskog društva vizualno-likovne kulture, Društva povjesničara umjetnosti i Društva pedagoških likovnih umjetnosti raspisano je natječaj na temu „Grad-graditeljstvo, plovilo - brodogradnja“ povodom jubileja 3000 godina grada Pule, 1700 godina Splita, 2380 godina Staroga Grada i putovanja Marka Pola. Svi prispijeli radovi bit će predstavljeni na izložbama u Zagrebu, Puli, Rijeci, Splitu, Starom Gradu i Korčuli. Na natječaj su upućeni i radovi naših bivših učenika: Gorane Marić, Vedrana Ivanković i Ane Luketić te sadašnjih: Ratke Alač, Tine Šarić, Mirjane Batinić, Ivane Letilović i Katarine Tomaš.

Oslikavanje murala pred školom

Učenice 4. razreda slikarstva oslikale su mural pred ulazom u školu. Ideja oslikavanja dobro je prizvana, a čuli smo da je čitav projekt imao i odredenu poruku. Poruku nismo uspjeli saznati do zaključivanja ovog broja, no sjećanje na ovu generaciju potrajet će i kad oni uskoro završe našu školu.

Fakultativna nastava i slobodne aktivnosti u 1995/96

Fakultativna nastava organizirana je iz dva predmeta: osnove fotografije (voditelj je prof. Mladen Vrdoljak) i njemačkog jezika (voditeljica je prof. Suzana Škeljo).

Popis družina slobodnih aktivnosti nešto je poduzi: dramsko-recitatorsku družinu ARTLIST vodi prof. Marica Butina; prof. Vanja Škrabica vodi brigu oko izdavanja školskog ARTLISTA; predmet pismo podučava prof. Jovan Dodig, dok prof. Slobodan Tomić vodi predmet grafički dizajn; likovnu družinu organizira prof. Aljeta Monas dok se u družinu DIOKLECIJAN možete prijaviti kod prof. Jasenke Žuvele-Splivalo.

Kreacija Tona Tafre

Bivši učenik Toni Tafra (odjel fotografiskog dizajnera) autor je rješenja ilustracije za nosač zvuka grupe „Rustland“. I dok budete pratiti glazbenu karijeru ove mlade grupe, prisjetite se da je i Toni pri-donio tome.

Uspjeh Mie Agačević, bivše učenice naše škole

Mia Agačević je nakon završene škole (odjel industrijskog dizajnera) upisala šestogodišnju Visoku umjetničku školu za dizajn u Pragu. Mlada i talentirana Mia u Pragu je ostvarila svoj san kreirajući odjeću za mladež. Najveća češka tvornica tekstila izraduje velike serije odjevnih predmeta po Mijinim idejama. Nadamo se njenom skorom povratku kući kako bi i njen rodni grad imao prigodu upoznati njene kreacije.

Mia Agačević i jedna od njenih kreacija

Slike Antonije Barić u zborniku Croatia

Učenica Antonija Barić objavila je zajedno s još nekoliko mlađih svoja likovna ostvarenja u talijanskoj ediciji Croatia antica. Tema likovnih radova je „Rat u Hrvatskoj“, a pjesmu umjesto predgovora napisao je poznati pjesnik Jakša Fiamengo. Zbornik je tiskan u „Slobodnoj Dalmaciji“ na talijanskom jeziku.

Dani duhovne glazbe

Hrvatska glazbena mlađež iz Splita pokrenula je novu ediciju pod naslovom CANTICUM NOVUM. Edicija je izšla u prosincu 1995. i predstavljena je na Danima duhovne glazbe hrvatske mlađeži CRO - PATRIA. U glazbenom natjecanju učenici naše škole osvojili su nagrade. Meri Perkov s KUD-om „Jedinstvo“ osvojila je drugo mjesto, a Vinko Pelicarić s KUD-om „Jakov Gotovac“ četiri prva mesta. Crtiž na naslovnoj stranici edicije izradili su učenici 3. razreda grafičke pod voditeljskom rukom prof. Slobodana Tomicića.

Grafičari u Zagrebu

Prof. Nikola Skokandić organizira svojim grafičarima izlet u Zagreb. Putovali su vlakom preko KNINA! - vrlo brzo nakon „Oluje“. Putovanje je na povratak bilo zabavno, uz pjesme navijачa Bad Blue Boys. U Zagrebu su grafičari posjetili nekoliko izložbi (Krsti Hegedušića, Stjepana Lakovskog...) i novootvoreni Muzej za umjetnost i obrt.

ZORO(R)SKOP

Piše: ASTRA

Ovca

Planeta Venera je u sukobu s Marsom. Zato, oprez! Izbjegavajte čokoladne mrvice. Što se tiče posla tu ste na pozitivnoj nuli. Posjetite prijatelje. Neki su vam to još, iako vi sumnjate.

Krava

Iskrenost se plaća! Poštelite sebe i druge. Stavite ružičaste naočale i svijet će bit ljepsi. Imate slabe smetnje u ravnoteži. Poslušajte staru poslovicu: Umiljato janje dvije ovce sisalj.

Blizanka

Ljubav je bol, a Bol je na Braču. Zato se strepite do ljeta i odlaska u Bol. Možda se tada dogodi ljubav! Pregledajte stopala i koljena i laktovce...

Račica

Ne pretjerujte u gledanju „ljubića“. Svaka priča ima the end, ali vi mu dajte + ili -. Moguće su alergije u susretu s nekim osobama. Stavite gas-masku i rukavice.

Lavica

Ne miješajte ljubav i posao! Otidite k liječniku. Izgleda da je u pitanju vaš dobar glas. Proščite Marjanom do ZOO-a i uvjerite se u evoluciju.

Djevica

Vi ste lutka na koncu. Pukne li konac, ode glava. Kad smo kod glave, služite li se njenim dijelom kojem zovemo mozak? Budite pronicljivi i ne vjerujte slatkim riječima jer im je gorka posljedica.

Vaga

Probajte s vegetarijanskom kuhinjom, možda će vam se zdravije popraviti. Kažu da cilj opravdava sredstvo. Preporučujemo da se uzdate „u se i u svoje kljuse“.

Škorpija

Mržnja i osveta su nепримјеним krajem ljubavne veze. Zapravo, igraje prema refleksu. Planovi, programi i takteke samo su gubljenje vremena, odnosno novaca, jer vrijeme je novac.

Strjela

Kad ste zadnji put bili u školi na svim satovima? U prvom razredu?! Obnovite mlađost i učinite to ponovo! Može biti zanimljivo i korisno, vjerujte mi!

Wodenica

Prekinite s prošlošću! Okrenite novu stranicu! Još nije sve propalo! Evo, počinje Nova godina, nova moda, nova muzika, nova novina... Pa zašto i vi ne biste bili novi!?

Riba

Bolje bi bilo da manje vjerujete ljudima, a više samoj ili samom sebi. Ljudi su škorpije, ribe, ovinovi, rakovi... ali mogu biti i neka plemenita vrsta, duduše, vrlo rijetko.

Koza

Pomirite se sa samim sobom! Iza nestabilnog i kišnog vremena mora doći i sunce. Uspravite kičmu, stanite na obje noge, dignite pogled od zemaljnih stvari i letite... letite...

Dan europskog nasljeđa

JANA KAROLIJA (2. razred
fotografskog dizajnera)

23. rujna 1995. godine na Dan europskog nasljeđa, okupili su se učenici naše škole i 1. gimnazije na 1700 godina starom splitskom Peristilu. Obućeni u rimске toge pokušali smo dočarati slavno doba Dioklecijana kada je Palača bila njezina vila za odmor.

A što je Palača danas?
Odgovori nisu baš optimistični.
Zato smo podizanjem čiste boce s vodom u zrak htjeli simbolizirati vapaj i potrebu za čistoćom i očuvanjem Palače koja je stoljećima zanemarivana.

Vrijedan hvale poticaj za ovaj mali doprinos proslavi Dana europskog nasljeđa dala je naša prof. Jasenka Žuvela-Splivalo.

Zaštita baštine - Europski susret u Dubrovniku Patrimonito pažljivi čuvar baštine

U Dubrovniku će se u svibnju 1996. u organizaciji UNESCO-a održati europski susreti „Mladi i zaštita baštine“ (European Heritage Youth Forum).

Na prošlom, svjetskom susretu održanom u lipnju ove godine u norveškom gradu Bergenu, mladi su Španjolci u jednoj od likovnih radionica izmislići malog PATRIMONITA („Baštunića“), koji je izведен iz zaštitnog znaka svjetske baštine.

Patrimonito će se pojavljivati kao zaštitni znak dubrovačkog susreta mladih iz 20 europskih zemalja.

Prof. Jasenka Žuvela-Splivalo član je Organizacijskog odbora u

Dubrovniku. Poziva učenike naše škole da pokušaju svojim idejama, stripovima, crtežima itd. osmislići pojavljivanje malog Patrimonita kao pažljivog čuvara baštine.

Goran Piracic

Mario Galic

„Rođene ubojice“

Tisja Kljaković (2. r. slikarstva)

Scenarist: Quentin Tarantino
Redatelj: Oliver Stone

Glume: Juliette Lewis, Woody Harrelson, Robert Downey jr., Tomney Lee Jones

Film „Rođene ubojice“ naoko je ljubavna priča o Mickyju i Mallory - dvoje hladnokrvnih ubojica. Oboje su žrtve obiteljskih odnosa koji u sebi otkrivaju životinjski nagon za ubijanjem.

Jednostavna fabula s „kravom“ pozadinom. Ipak, redatelj i scenarist hoće od toga napraviti remek-djelo.

Quentin Tarantino zaista je kontroverzni scenarist. No, u ovom filmu blago pretjeruje u prikazivanju nasilja. Nasilje će nekima u ovom filmu postati dosadno, možda

monotonu, ili pak smiješnu.

Redatelj Stone općinjen je crvenom i zelenom bojom koje se u filmu redaju i miješaju u kombinaciji s crno-bijelim scenama. Duboka simbolika filma su zato i Mickyjeve crvene naočale kroz koje on promatra svijet. Tako će on u ogledalu sudbine vidjeti sebe kao Izaslanika, a ne kao masovnog ubojicu.

Možda malo irritira stalno „preneseno značenje“ filma i njegov nemirni tijek. Ako je to bio cilj redateljev, onda je on savršeno uspio. Tarantino i Stone prikazali su ljude kojima upravljaju tajnovit sile. „Zloča“ se najbolje sagledava u sceni u pustinji sa zmijama. Sve skupa vrlo morbidno i nevjerojatno simbolično. Kako razumjeti glavnog junaka kad su za njega ljudi tek hodajuće leštine, a zmiski ugriz mu u njegovo zloči daje dodatnu snagu.

Temperament filma prati odgovarajuća glazba - alternativna. Kadrovi se u filmu često ponavljaju i kao da hoće postići dvostruki efekt na gledatelja: ostati upečatljivi i pojačati dojam. Ponavljanje, ubrzani kadrovi, alternativna glazba, crveno-zeleno-crno-bijelo kadiranje, kamera - povećalo i drugi redateljevi efekti u istoj su funkciji: zlo je oko nas, pazite! Sve u svemu - vrlo kontroverzno!

Zoran Želenika

TEST

Jeste li podložni stresu?

HANNES LINDEMANN

Na svako pitanje odgovorite jednim od 3 mogućih odgovora. „Da“ donosi 2 boda, „ponekad“ 1 bod, a „ne“ ni jedan.

1. Da li se lako naljutite? da ponekad ne

2. Jeste li osjetljiv?

3. Jeste li u svemu točni?

4. Jeste li često žljubiv?

5. Da li se lako uplašite?

6. Jeste li nezadovoljn u vještina u kojima živate?

7. Postajete li lako nestrijepljiv?

8. Da li se teško na nešto odlučujete?

9. Jeste li zavidni?

10. Jeste li razdražljivi?

11. Jeste li ljubomorni?

12. Osjećate li se nesigurno u prisustvu autoriteta?

13. Smatrate li sebe prijeko potrebnim?

14. Morate li često raditi u vremenskoj stisc?

15. Patite li od osjećaja manje vrijednosti?

16. Osjećate li nepovjerenje prema svom okolini?

17. Mogu li vas stinice razveseliti?

18. Možete li zaboraviti svoje briže?

19. Pušite li više od 5 cigareta dnevno?

20. Pušite li više od 20 cigareta dnevno?

21. Pušite li više od 30 cigareta dnevno?

22. Spavate li loše?

23. Osjećate li se ujutru potpuno iscrpljena?

24. Jeste li osjetljiv na vremenske prilike?

25. Iznosili li u mirovanju vam puls više od 80 udaraca u minuti?

26. Jeste li preteški?

27. Kredeći li se nerado?

28. Osjećate li češće bolove oko srca?

29. Imate li tamne podno-

čnjake?

30. Jeste li osjetljivi na buku?

31. Zaboli li vas lako glavice?

32. Imate li češće požeškoće sa želucem?

33. Znoje li vam se dlanići kad ste uzbudeni?

34. Jedete li mnogo životinjske masni (kobasice, jaja, meso)?

35. Jedete li slatkice?

36. Odizlaze li na posao (u školu) autobusom?

Rezultati

1 - 6 bodova: Dosta ste otporni na stres, te vam možemo samo čestitati.

7 - 13 bodova: Imate nekih slabosti, ali se ipak nalazite izvan kritičnog područja. Ne nesto biste ipak trebali poduzeti radi preventivne.

14 - 20 bodova: Stres vam nagriza, trebali biste sustavno nastojati povećati svoju sposobnost prevladavanja stresa.

21 - 30 bodova: Osjetljivi ste na stres te bi se trebali posavjetovati sa svojim liječnikom. U svakom slučaju trebali biste se više kretati i nastojati da se što više opustite.

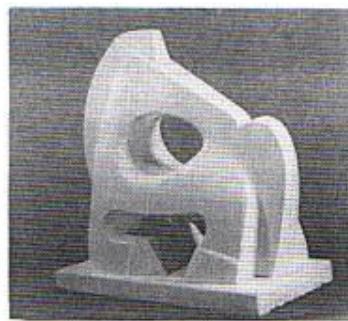
31. Bod i više: Prijeti vam opasnost da se istrošte prije vremena. Svakako i pod hitno trebate promjeniti način života. Liječnička je kontrola neophodna.

Tko je Hans Lindemann?

Lindemann je doktor medicinskih znanosti, rođen 1922. u Njemačkoj. Studirao je Sport i medicinu. 1955. prešao je Atlantik u gumenom čamcu, a 1956. u kajaku, i najezd 1958. u jednom kuturu. Ova putovanja bila bi nemoguća bez uvježbanog autogenog treninga i antistres programa. Svoja je iskustva opisao u djelu „Autogeni trening“ iz kojeg vam donosimo ovaj test. Svi oni koji su rješavanjem testa otkrili svoju stresnu situaciju, mogu u idućem broju ARTLISTA naći neke vježbe, preporuke i programe kako izbjegći stres.

Vera Hajeduk (2. r. grafike)

Omladinska podkultura

Glazbena stranica

Techno i sve oko njega

TINA ŠARIĆ I TIHANA MILAS
(4. r. slikarstva)

Što je techno?

To je glazbeni pravac koji je nastao u Detroitu, a u početku se zvao „brutal house“. Njegova karakteristika je obilje elektronike i zanimljivanje ljudskog glasa. Techno, kao opći pojam i naziv za elektronsku glazbu, sadržava i mnoge podvrste: ambient, house, acid, trance, hard core, jungle itd. Oni se razlikuju po broju BPM (udarei u minuti) i po raznim zvučnim elektrom.

Paralelno tehno prati ravnopokret mladih nove kompjutorske generacije vezane uz techno glazbu i party uz poruke mira i ljudske.

Posljednjih nekoliko godina techno se raširio po Hrvatskoj. Središte je u Zagrebu gdje su do sada održana četiri spektakularna techno partya (Future shock 1., 2., 3. te Galactic).

U malom zakašnjenju i Splitom se počela širiti poštast techna i svakim danom dobiva sve više pok-

lonika. Sve je počelo s „ilegalnim“ techno partyjima u garažama i skloništima kojima je prisustvovalo uski krug (biranih) ljudi vezanih sloganom „mir, ljubav, zajedništvo“. Često su takve party prekidali upadi policije.

Tako je bilo na početku... A danas?

Danas možete na techno party ići gotovo svakodnevno. Naravno, više se ne održavaju po skloništima i garažama i ne samo za „odabранe“ face. Jednostavno otidite u disco-club jer su vlasnici diskoteka prepoznali što je „u diru“, a time i mogućnost brze i luke zarade. Na žalost, mogućnost zarade prepoznali su i dileri koji koristeći „gazvu“ i raspolaženju „uvale robu“. Zato su techno partyji sve manje vezani uz glazbu i svoj prvotni slogan, a sve više dobivaju negativnu (čak i kažemo kriminalnu) pozadinu.

A mi, kao poklonici techna, osjećamo blagu nostalgiju za prašnjavim i neurednim skloništima i garažama gdje su udareni počeci ove omladinske podkulture.

James Douglas Morrison

JANA JONJIĆ
(2. r. industrijskog dizajnera)

James Douglas Morrison bio je jedan od mnogih (James Dean, Brian Jones, Janis Joplin, Jimmy Hendrix) koji je umro na vrhuncu slave - neslavno!

Bio je član grupe „The Doors“ koja je djelovala svega šest godina, ali je postala kult-grupa.

O sebi je govorio da je

inteligentan, osjećajan, biće s dušom klauna koje uvijek zakaže u najvažnijim trenucima. Osjećaj tragike, nesreće i smrti nosio je u sebi još od djetinjstva. Doživio je saobraćajnu nesreću u pustinji zajedno s čitavom svojom obitelji. Slike krvi, mrtvih ljudi i skršenog lima automobila ostali će trajno u njegovim mislima. Treba li od tada tražiti onaj „fatum“ (sudbinu) kojoj Morrison nije mogao izbjegći?

Tvrdio je da nema ništa ljepe nego svirati pred publikom. Ta napetost stvarala je i radala slobodu, a istovremeno i obvezu da se svira dobro...“

Publicitet, koncerti, slava... Od svega toga trebalo je nakratko pobjeći. Pariz? Hoće li Pariz dati odmor od senzacionalističkog tiška i znatiželjnika? Namjera da u pisanku nade smiraj nije se ostvarila... U Parizu je 8. prosinca 1971. jednostavno preminuo od „srčanog udara“.

Plavo odmara oči

TISJA KLJAKOVIĆ
(2. r. slikarstva)

Našem misnom likaru Šjor Marasoviću i njegovož ženi Šjorjo Lukreciji doselili se novi susidi. Glava kuće bija je Jozo Dugopoljac, pitur. Bija je oženjen za Milku s koju je imao četvero dice, a peto je bilo na putu. To četvero dićice, sve jedna drugoj do ušiju, s lipin ravnim imenima. Žena, Zatkina, Karolina i Klaudija čekale su da im mater rodi i brata.

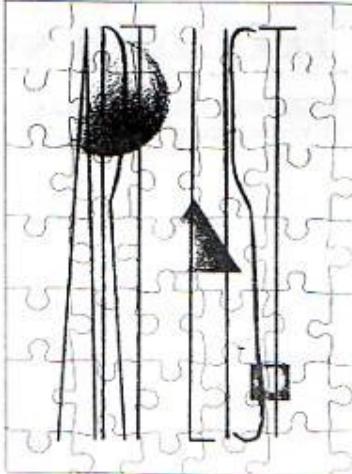
Jozo je svaki dan pipa ženin trbuš i govorija: „E, moja Milkica! Klikli li ti je trbuš? Nu der da popi pan! A šta lupeta ovi mali-a? Oće l' skoro na svitlo dana? Ja bi tija da se zove Mijovil po pokojnemu didi.“ A Milkica, otežala od kili i nervozna prid porodajem, suprotstavila se mužu govoreći: „Osibe moj, nu, a ako se rodi još jedna ženskinja? Moramo i na to biti spremni. I zato, ja san već odabrala ime Žozefina, ki ona pivačica...“ A Jozo, kojemu je ženskinji već bilo dosta, reče: „Ne zovi javla, ženo! Ako ne voliš ime Mijovil možemo ga zvati i Napokon, jer se sin napokon rodija.“

Dani su pasavali, bližja se isčekivani dan. Šjor Marasović i žena došli u vizite novim susudima kako to stari adeti nalažu. Pozvonu oni na zvono, a Jozo se izdere iz kuće: „Ki je u ovu uru?“ „Susidi“, odgovori Šjor Marasović. Jozo otvoru vrata, „Dobra u večer. Došli smo vas bukun povirat. Triba li ča?“, pita Šjor likar Marasović. A Jozo će: „Vala van Šjor... Unidite der u kuću.“ A zatim pozove Milku: „Ej,

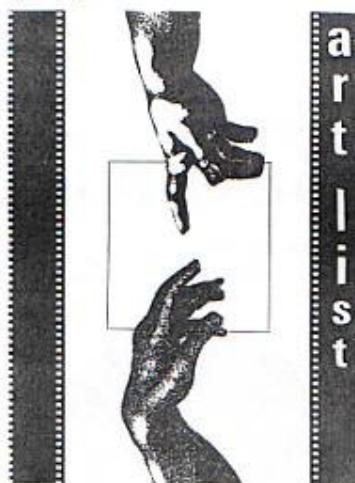
Milkice, izvadi der one palačinke iz ladijonika sa četri zvizdice. Stigle nan komšije...“ Milkica otvoru vrata od primače i gegajući se posluži palačinke. Jozo započne: „Nu, doture, popipajte ovi lipi trbuji... Čini li van se da je muškić?“ A Marasović, onako od oka procini: „E, Šjor Jozo, ni lako to reč. Ma mi se pari po odnosu gužic i trbuja da je curica.“ Jozo je skoro poludija: „Ne mere! Čutin da je peto - muško! Već smo mu ime nadili. Zvat će se Mijovil.“ Šjora Marasović se složi da je lipo ime Mihovil. I Milkica pozove goste da dodu vidit novu dičju sobicu: „Nu, gospođo! Lipa je, a? Sve u plavo. Još koji dan i doče nan rodaci iz Dugopolja i Minkena.“

Ariva je i ti dan. Zatrubili mercedesi prid kućom. Rodak Svetko, zvani Štiv izdere se: „Ej, Jockane... pomozi der istovaratr prušte i vinčinu...“ I dok se dera, u ustima mu se caklilo barem petnaest deki zlatni zub pa je pravi mirakul kako su ga pustili proč priko granice. Još iste večeri počela je Milkica jaukat i Jozo pozove upomoći susida likara i hitnu. I dok je čeka srtni glas, Jozo se polako tankava... Iznenada Marasović zaviće niz hodnik: Jozo, srtni pape, imaš još jenu malu Hrvaticu...“ Jozo samo ča nije kolpa pa se složija po tleju.

A poslin nikoliko dan, ka se Milkica vratala doma, jopet arivali Marasovići u goste. Marasovička već s vrat počela čestitati i isče di je mala Žozefina. Na vratima dijeće sobe reče ništo tiše da se dite ne probudi: „Lipega diteta! Vidi, idi, sve u plavo...“ A Jozo, još grintav reče: „E, moj doture, joli niste znali da plavo odmara oči...“

Prijedlozi za naslovnicu ARTLISTA br. 11 koji prema sudu redakcije zasljužuju da se objave zbog dobrog idejnog rješenja.

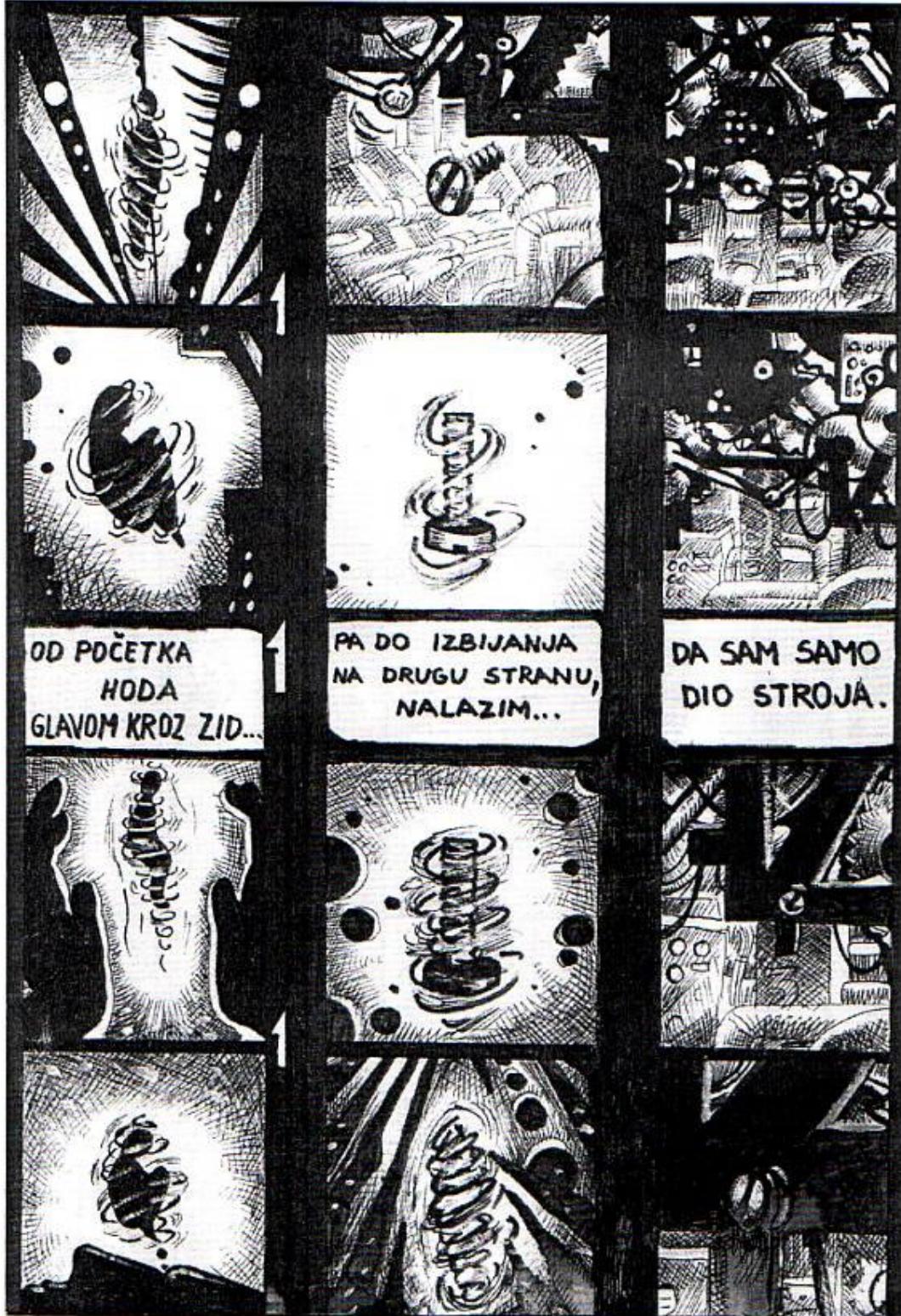

list ART

 UMNART TRANSVERZALNA KRIŽALJKA

AUTORI: PELJCAR DONADIN JAKIĆE VIC BARIC	MAJKAPD MIJJEKU	POLUKRUŽNI PROSTOR IZA OLTARA	KARCI-NOM	ZAKLA-PATI	OKRU-GLO SLOVO	AUTO- OZNAKA ZA RIJEKU	IMPERA-TIV OD USIPATI	PTICA S GLAVOM U PIJESKU	DIO KOSE	NAPIŠI SLOVA E.A. T.R.T.	KALIJ
VOKAL HAUSTOR & (NAGR.PIT)											
POLU- DRAGI KAMEN					OTOK NA TALIJANS. POTOPO↓						
POPITI NA ...						PUČKI TANJUR SMIJEJER↓					KOFINE- SKO PIĆE↓
LJ. I.			PUČKI → SVEĆENO SASTAVNI VEZNICK					OTOK → NA JADRANU SKRIVATI↓			
Riječni OTOK				PROTIROV PROF., TOMIĆ↓			OTAC	NATPIS NA ULAZU (SATORI)			
ANARHI- JA → RIJEKA UITAUJI		SKRAĆENI PROSLAVA EMIJOLIKO SLOVO							V. JEL' TAKO?		
PERISTIL		PTICA S LIJEPIM GLASOM ... ART						OSOBNA ZAMJENICA	J.I. ↓		
... ART → NACRTAJ ZECA ↓		PREGLA- SNI → APLAUZI ENGL., THE									KARENJINA ↓
	ODGUR- NUTI ENGL. „SVINJA“									A. → PROći „VRATA	
PETAR PAN →		NULA POZNATO RUSKO IME		... BABА (NIJE SAM)↓	BIBLIJSKI MUČENIK	NAJTANJE SLOVO PRVO SLOVO ABECEDA			KUNA RASTAVNI VEZNICK		
GUDAKU ŠTAP → NAPIŠI M. ↓		SKAPANJE BRAKA S MUSKAREM UNITED KINGDOM						SKRAĆE- NICA-ZA, BIJESNOĆU SLIČNO↓			
	JEDENJE SVOJE VRSTE →						ŽIVČANI NAPIŠI A ↓				

ne želim se
zakonu, klas-
tavoj tradi-
budalaština
iskrivljen:
ogledala i
pogleda kroz
mutna stakla;
želim proklamirati
obro osjećaj.

PAMET NJA OVIC.

NACRTALA: ANDRIJANA MARKOV

